

YÖNETMELİK

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından:

ULUSLARARASI KORUMA BAŞVURU SAHİBİ VE ULUSLARARASI KORUMA

STATÜSÜ SAHİBİ KİŞİLERİN ÇALIŞMASINA DAİR YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 (1) Bu Yönetmeliğin amacı, 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu uyarınca başvuru sahibi, mülteci, şartlı mülteci, ikincil koruma statüsü sahibi sayılan yabancıların Türkiye'de çalışmalarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Dayanak

MADDE 2 (1) Bu Yönetmelik, 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Kanunun 89 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,
 - b) Başvuru sahibi: Uluslararası koruma talebinde bulunan ve henüz başvurusu hakkında son karar verilmemiş olan kişiyi,
 - c) İkincil koruma statü sahibi: 6458 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinde tanımlanan yabancıyı,
 - ç) Kanun: 27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunu,
 - d) Kimlik belgesi: Başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi olan yabancılar adına 6458 sayılı Kanunun 69 uncu, 76 ncı ve 83 üncü maddeleri uyarınca tanzim edilen belgeyi,
 - e) Mülteci: 6458 sayılı Kanunun 61 inci maddesinde tanımlanan yabancıyı,
 - f) Şartlı mülteci: 6458 sayılı Kanunun 62 nci maddesinde tanımlanan yabancıyı,
 - g) Uluslararası koruma statüsü: 6458 sayılı Kanuna göre verilen mülteci statüsü, şartlı mülteci statüsü veya ikincil koruma statüsünü,
 - ğ) Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Mülteci ve ikincil koruma statüsü sahibi kişilerin çalışması

MADDE 4 (1) Mülteci veya ikincil koruma statüsü sahibi kişiler statü almasından itibaren bağımlı veya bağımsız olarak çalışabilir.

(2) Mülteci veya ikincil koruma statüsü sahibinin kimlik belgesi, çalışma izni yerine geçer ve bu durum kimlik belgesine yazılır.

(3) Statülerin herhangi bir nedenle sona ermesini veya kimlik belgelerinin iptalini gerektirecek nedenler, yabancının çalışma hakkını da sona erdirir.

(4) Mülteci veya ikincil koruma statüsü sahibi kişilerin; çalıştığı il, meslek, sektör ile bağımlı veya bağımsız çalışma durumuna ait güncel bilgiler İçişleri Bakanlığınca Bakanlığa bildirilir.

Başvuru sahibi ve şartlı mülteci statüsü sahibi kişilerin çalışması

MADDE 5 (1) Başvuru sahibi ve şartlı mülteci statüsü sahibi kişiler çalışmaya başlamadan önce çalışma izni almakla yükümlüdür. Bu kişilerden başvurusu uygun görülenlere çalışma izni Bakanlık tarafından verilir.

(2) Geçerli çalışma iznine sahip olmak, başvuru sahibi ve şartlı mülteci sayılan yabancılara Türkiye'de mutlak kalış hakkı sağlamaz.

Çalışma izni başvuru şartları

MADDE 6 (1) Başvuru sahibi ile şartlı mülteci yetkili makamlardan alacakları başvurusunu veya statülerini gösteren kimlik belgeleri ile çalışma iznine başvurabilirler.

(2) Geçerli kimlik belgesi olmadıkça, başvuru sahibi veya şartlı mülteci statüsü sahibi kişinin geçerli çalışma izninin olması, farklı bir işveren yanında veya bağımsız olarak çalışma izni başvurusu yapma hakkı vermez.

(3) Çalışma izni başvurusu uluslararası koruma başvurusu tarihinden altı ay sonra yapılabilir.

(4) Belirli bir ilde ikamet etme yükümlülüğü getirilen başvuru sahibi ve şartlı mültecinin, bu il sınırları dışında çalışma izni almak için yaptığı başvurular, İçişleri Bakanlığının görüşü alınarak sonuçlandırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Başvuru Sahibi ve Şartlı Mültecilere Çalışma İzni Verilmesi

Çalışma izni başvuru usulü

MADDE 7 (1) Çalışma izni başvuruları e-Devlet Kapısı üzerinden Bakanlığa yapılır.

(2) Başvuruda talep edilen belgelerin taranarak yabancıların çalışma izinleri otomasyon sistemine yüklenmesi ve yabancıya ve işverene ait bilgilerin girilmesi, istenilen belgelerin Bakanlığa ulaştırılması gereklidir.

Çalışma izni uzatma başvurusu

MADDE 8 (1) Çalışma izni uzatma başvurusu aynı işveren yanında çalışmaya devam etmek üzere e-Devlet Kapısı üzerinden Bakanlığa yapılır. İşveren değişikliği olan uzatma başvuruları reddedilir.

(2) Çalışma izni uzatma başvurusunda başvuru sahibi veya şartlı mülteciye ilişkin geçerli kimlik belgesinin ibrazı aranır.

(3) Çalışma izni uzatma başvurusu, çalışma izni geçerlilik süresi dolmadan yapılır.

(4) Başvuru sahibi veya şartlı mülteci geçerli kimlik belgesi olmak ve uzatma başvurusu yaptığını belgelemek kaydıyla, çalışma izni uzatma başvurusunun yapıldığı tarihten itibaren bu başvuru sonuçlanıncaya kadar, aynı işyerinde çalışmaya devam edebilir.

Çalışma izni muafiyeti başvurusu

MADDE 9 □ (1) Mevsimlik tarım veya hayvancılık işlerinde çalışacak başvuru sahibi ve şartlı mülteci statüsü sahibi yabancılar, çalışma izni muafiyeti kapsamındadır. Çalışma izni muafiyeti başvuruları, uluslararası koruma sağlanan ildeki Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne yapılır.

(2) Bakanlıkça, mevsimlik tarım veya hayvancılık işlerinde çalışacak başvuru sahibi ve şartlı mülteci statüsü sahibi yabancılara ilişkin il ve kota sınırlaması getirilebilir.

Çalışma izni başvurularının değerlendirilmesi

MADDE 10 □ (1) Çalışma izni başvurularının değerlendirilmesinde, Kanunda ve 29/8/2003 tarihli ve 25214 sayılı Resmî Gazete□de yayımlanan Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinde belirlenen esaslar dâhilinde Bakanlıkça belirlenecek değerlendirme kriterleri uygulanır.

Çalışma izni başvurularının reddi

MADDE 11 □ (1) Çalışma izni başvurularının reddinde, Kanunun 14 üncü maddesi hükümleri yanında;

a) Uluslararası koruma başvuru tarihi üzerinden altı ay geçmediğinin,

b) Bakanlığa gerekli belgelerin teslimi dâhil başvuru tamamlandığında, kimlik belgesinin geçerlilik süresinin otuz günden az kaldığının,

c) 6458 sayılı Kanun uyarınca kesinleşmiş sınır dışı kararı alındığının,

ç) Belirli bir ilde ikamet etme yükümlülüğü getirilen başvuru sahibi ve şartlı mültecinin bu il sınırları dışında çalışma izni almak için yaptığı başvurularda İçişleri Bakanlığınca olumsuz görüş bildirildiğinin,

tespiti halinde çalışma izni veya çalışma izni uzatma başvurusu reddedilir.

Eksik evrak tespiti

MADDE 12 □ (1) Başvurunun eksik evrak ile yapıldığının tespiti halinde, eksik belgelerin tamamlanması istemiyle başvuru sahibine bilgi verilir. Eksik evrakın on beş gün içerisinde yabancıların çalışma izinleri otomasyon sistemine yüklenilmesi veya Bakanlığa ulaştırılması durumunda değerlendirme süreci devam eder. Aksi halde başvuru reddedilir.

İlgili mercilerden görüş alınması

MADDE 13 □ (1) Bakanlık çalışma izni başvurularının değerlendirilmesinde ilgili mercilerden görüş alabilir.

(2) Belirli bir ilde ikamet etme yükümlülüğü getirilen başvuru sahibi veya şartlı mültecinin bu il sınırları dışında çalışma izni almak için yaptığı başvurulara ilişkin görüş alınması elektronik ortamda gerçekleştirilir.

(3) İlgili merciler görüşlerini en geç on beş gün içinde Bakanlığa bildirirler. Süresi içinde bildirilmeyen görüşler Bakanlıkça olumlu kabul edilir.

Harç alımı

MADDE 14 □ (1) Başvuruları olumlu değerlendirilen başvuru sahibinden veya şartlı mülteci den ya da bunların işverenlerinden 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu hükümleri gereğince çalışma izni harcı tahsil edilir.

Çalışma izni süresi

MADDE 15 □ (1) Çalışma izni, 4817 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde belirtilen sürelerle verilebilir.

(2) Başvuru sahibi veya şartlı mülteci adına düzenlenen çalışma izni süresinin kimlik belgesi süresinden uzun olması halinde İl Göç İdaresi Müdürlüğünce çalışma izni süresi esas alınarak yeni bir kimlik belgesi düzenlenir.

Çalışma izni verilmesi ve bildirim

MADDE 16 □ (1) Başvuru sahibi veya şartlı mülteci adına Bakanlıkça çalışma izin belgesi veya muafiyet belgesi düzenlenir ve bu durum İçişleri Bakanlığı ile varsa işverene bildirilir.

(2) Mevsimlik tarım veya hayvancılık işlerinde çalışması uygun görülen başvuru sahibi veya şartlı mülteciye çalışma izni muafiyet belgesi verilir.

(3) Başvuru sahibi veya şartlı mülteci adına düzenlenen çalışma izni veya çalışma izni muafiyet belgeleri 6458 sayılı Kanunda düzenlenen ikamet izinleri yerine geçmez.

Ücret

MADDE 17 □ (1) Başvuru sahibi veya şartlı mülteciye asgari ücretin altında ücret ödenemez.

Çalışmanın sınırlandırılması

MADDE 18 □ (1) Başvuru sahibi veya şartlı mülteciye çalışma izni verilmesi; izin türü, süre, meslek, sektör, işkolu, mülki ve coğrafi alan bakımından Bakanlıkça sınırlandırılabilir. Ancak, Türkiye□de üç yıl ikamet eden veya Türk vatandaşıyla evli olan ya da Türk vatandaşı çocuğı olan mülteci ve ikincil koruma statüsü sahipleri için bu sınırlamalar uygulanmaz.

Çalışma izninin iptali

MADDE 19 □ (1) Kanunun 15 inci maddesinde yer alan hallerden birinin ortaya çıkması, başvuru sahibi veya şartlı mülteci statüsü sahibi kişilerin veya işverenin talebi veya yabancı hakkında 6458 sayılı Kanun uyarınca kesinleşmiş sınır dışı kararı alındığının İçişleri Bakanlığınca bildirimi üzerine Bakanlıkça çalışma izni iptal edilir.

Çalışma izninin geçersiz hale gelmesi

MADDE 20 □ (1) Çalışma izni belgesi süresinin sona ermesi veya iptal edilmesiyle geçerliliğini kaybeder.

Dernek, vakıf ve kar amacı gütmeyen kuruluşlarda çalışma

MADDE 21 □ (1) 4/11/2014 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu uyarınca kamu yararına çalışan dernek statüsüne sahip dernekler ile 30/7/2003 tarihli ve 4962 sayılı Bazı Kanunlarda Değışiklik Yapılması ve Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Kanun uyarınca vergi muafiyeti tanınan vakıflar, insani yardım hizmeti faaliyetlerinde uluslararası koruma başvuru veya statü sahibi yabancıları çalıştırmak üzere Bakanlığa başvurabilir.

(2) Birinci fıkrada kapsamında yer almayan dernekler, dernek şube veya temsilcilikleri, federasyonlar, konfederasyonlar ve yabancı dernekler ile merkezleri yurt dışında bulunan dernek ve vakıf dışındaki kar amacı gütmeyen kuruluşların Türkiye'deki şube veya temsilcilikleri uluslararası koruma başvuru veya statüsü sahibi yabancıları çalıştırmak üzere Bakanlığa başvurabilir. Ancak, başvuru yapan kuruluşa ilişkin İçişleri Bakanlığının uygun görüşü aranır. Uygun görüş alınamayan kuruluşlara ait başvurular değerlendirme yapılmaksızın işlemde kaldırılır.

Mesleki eğitim

MADDE 22 (1) Başvuru sahibi veya şartlı mülteci Türkiye İş Kurumu tarafından aktif işgücü hizmetleri kapsamında düzenlenen kurs ve programlar kapsamında bir işyerinde mesleki eğitim ve işbaşı eğitimi görebilir. Bu kişilerin eğitim süresinin sonunda aynı işyerinde çalıştırılacak olması halinde ilgili işveren tarafından çalışma izni başvurusunda bulunulmalıdır.

(2) Bu madde kapsamında yapılacak başvurularda, Bakanlıkça işyeri istihdam kotası farklı uygulanabilir.

Sosyal güvenlik yükümlülüğü

MADDE 23 (1) Çalışma izni alan yabancılar ile yabancı çalıştıran işverenler, sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirirler. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyenler hakkında 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümleri uyarınca idari yaptırım uygulanır.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 24 (1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde, Kanunun ve Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinin ilgili hükümleri uygulanır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 (1) Bu Yönetmelik uyarınca belirli bir ilde ikamet etme yükümlülüğü getirilen başvuru sahibi veya şartlı mültecinin bu il sınırları dışında çalışma izni almak için yaptığı başvurulara ilişkin görüş alınmasının elektronik ortamda gerçekleştirilmesine ilişkin İçişleri Bakanlığı ile Bakanlık arasında uygun teknik altyapı sağlanıncaya kadar, görüş alınmasında ve karşılıklı bildirimde bulunulmasında elektronik posta dâhil iletişimi kolaylaştıracak araç, gereç ve yöntemler kullanılır.

(2) Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinde uygun teknik altyapı sağlanıncaya kadar, mevsimlik tarım veya hayvancılık işlerinde çalışacak başvuru sahibi veya şartlı mültecinin çalışma izni muafiyet başvuruları Bakanlığa yapılır. Talebi uygun bulunanlara ilişkin bilgiler Bakanlıkça İçişleri Bakanlığına bildirilir.

Yürürlük

MADDE 25 (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26 (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.